

Kishíró TORDASI

1996. április

ÖNKORMÁNYZATI LAP

VI. évfolyam 2. szám

Anyák napjára

Tavasszal újjáéled a természet, visszatérnek a költöző madarak, az emberek is újult erővel kezdenek bele mindennapi teendőikbe.

Május első vasárnapja az édesanyáké.

Ilyenkor minden ember köszönti az édesanyját, s többet gondol arra, milyen pótolhatatlan ő.

Világra hozott minket, féltőn figyelte első lépéseinket, s boldog volt amikor először kimondtuk a szót: „mama”.

Szeretetét egész életünkön át érezzük. Ő hajol könnyes szemmel betegágyunk fölé, ő az, akihez nehéz pillanatainkban fordulhatunk, s ő az, akivel örömeinket megosztjuk. Értünk él, értünk fárad.

Vajon mi mindig viszonzzuk ezt a soha nem múló szeretetet? Soha nem bántjuk meg kemény szavakkal, makacs tetteinkkel, oda nem figyeléseinkkel?

Bizony hétköznapijainkban alig

vesszük észre, milyen fontos ő nekünk. Ha elveszítenénk, hatalmas űr támadna az életünkben.

Mért csak akkor vesszük ezt észre, amikor már nincs közöttünk?

Miért akkor kérünk tőle bocsánatot, amikor már késő?

Az anyák napja szép ünnep, de legyen minden nap egy kicsit anyák napja.

Fogjuk szorosan a kezét, vigyázzunk rá, ha botladozó öreg lesz!

Harcoljunk az idővel, mert az anyáknak csak a teste hal meg egyszer, lelke mibennünk örökké él.

Az anyák halhatatlanok. Áldjon meg az Isten minden édesanyát!

Kardos Andrea
8.o tanuló

Ratkó József

Zsoltár

Az anyák halhatatlanok.
Csak testet, arcot, alakot
váltanak; egyetlen halott
nincs közülük; fiatalok,
mint az idő. Újra születnek
minden gyerekkel; megöletnek
minden halottal – harmadnapra
föltámadnak, mire virradna.

Adassék nekik gyönyörűség,
szerelmünkért örökös hűség,
s adassék könny is, hogy kibírják
a világ összegyűjtött kínját.

Gyimesi Lajos

Hexameter R. F. sírjára

Órségbe hívta az égi Hadúr
S felment szolgálni a főhadnagy úr.
Büszke legyen erre minden kebel,
Mert odafenn csak a hős ifjú kell.

Órségben áll fent az angyali kar
S ott van közöttük az ifjú magyar.
Néha az Úrra tekint szelíden
S kéri, hogy béke legyen idelent.

A Győzelem Napja

1945. május 7-én Franciaországban, Reims-ben német részről Alfred Jodl vezérezredes, H. G. von Friedenburg tenger-nagy és W. Oxenius, a légierő tábornoka Dwight D. Eisenhower tábornoknak, a nyugati szövetségesek főparancsnokának főhadiszállásán aláírták az egész német haderő fegyverletételét. Május 8-án Karlshorst-ban, a szovjet főhadiszálláson Keitel tábornok megismételte a megadási okmány aláírását.

A fegyvernagy május 9-én 00 óra 01 perckor lépett életbe, ezzel Európában a második világháború véget ért.

Századunk derekán a 70 hónapig tartó világháború az emberiség eddigi legszörnyűbb katasztrófája volt. 55 millió halott mellett 35 millió sebesült a veszteség, nem beszélve a hadikiadásokról és az emberi civilizációt ért hatalmas károkról.

Az esztelen háború csúcspontján a tengelyhatalmak és szövetségesek több mint 20 millió katonája nézett farkasszemet a szövetséges haderők 40 millió emberével!

Tanultunk-e, vagy új világégés lesz?

Napjainkban feltörő, mondvascsinált ellentétek vezethetnek-e oda, hogy furkósbottal vagy épp fegyverrel mennek egymás-

nak az emberek, mert az horvát, szerb, bosnyák, ír, csecsen, kurd, arab vagy épp zsidó?

A sort lehetne folytatni azzal, hogy hazánkban is teret kapott az erőszak, a hetvenkedés, a „ki vagyok én”.

A társadalmunkban érezhető ellentétek a tőke mielőbbi elvesztett megszerzésére ösztönzik az embereket, még az embertársaik eltiprása árán is. Nem vesszük észre, hogy fiatal nemzedékeink nagy része nem tud továbbtanulni, mert nem tudja fizetni. Nem tud megfelelően családot alapítani és építeni, mert jelentős számban nem kap munkát.

Vajon miben fognak ők hinni?

Tanultunk-e a múltból vagy ismét veszteségekkel kell számolnunk? Fiataljainknak nincsenek háborús emlékei, ami visszafogná őket a nyílt erőszaktól.

Nagyszülők és szülők csendesen beszéljessenek el a gyermekekkel a második világháborúról és arról, hogy Önöknek mit jelentett akkor május 9-e.

Toman Ilona
tanár

A képviselő-testület jegyzőkönyvéből

A képviselő-testület februárban és márciusban négy alkalommal tartott ülést.

Február 8-án az 1996. évi pénzügyi terv és költségvetés tervezete került napirendre. A tervezet kulcskérdése a bevételi források valamilyen arányú növelése. Az állami költségvetés támogatásai, a normatív szabályozás miatt az előző évhez képest csökkent. Ez azt is jelenti, hogy feladataink végrehajtásában a megnövekedett terhek aránytalanul nagy terhet rónak költségvetésünkre. Nem tudjuk követni az évközi áremelkedéseket, kismértékű dolgozóink egyéb juttatásaira fordítható pénz.

Kiadásainknál a legfőbb cél a település töretlen fejlődésének (még ha kismértékű is) folytatása, intézményeink működtetésének biztosítása úgy, hogy sem létszámléépítés, sem a dologi kiadások lényeges csökkentésére ne kerüljön sor.

Mivel az állami támogatás összegének növelését nem tudjuk elérni, saját bevételeink emelését kell szorgalmazni. Nem emelte a testület a helyi adókat, de drasztikusan emelni kellett a szemétszállítási díjakat.

Emelni szükséges az óvodai térítési díjakat, a művelődési ház bérleti díjait, a mozi belépődíját, kialakított építési telkeink árát.

Mindezek lehetővé tették, hogy a legszükségesebb fenntartási kiadások mellett, némi fejlesztési, felújítási feladatokat is elvégezzünk.

Ilyen feladatok: villanyhálózat bővítés a Kölcsény utcában, járdaépítés a „Cigány-gödör” mellett, falu központjában parkoló és park építése, Sajnovics tér és Sport utca útfelújítása, óvoda külső tatarozása, Petőfi úti szolgálati lakás tetőjavítása, autóbuszvárók építése, fásítások, parkosítások, a község millenniumi ünnepségeinek rendezési költségei, sportegyesület támogatásának emelése.

Sok kis feladat, de összegében ismét nagy lépés településünk életében.

Február 22-én a testület az előző évi gazdálkodást értékelte. Megállapította, hogy a zárszámadás alapján az önkormányzat gazdálkodása jó, eredményes. A testület megválasztása utáni első évének célkitűzései szinte teljes mértékben megvalósultak, sőt azon túl is oldottunk meg feladatot, mint pl. az új buszváró, amit a kivitelezők ingyen készítettek el, bízva a másik négy buszváró építési munkái elnyerésében.

A zárszámadás főbb számszaki adatai:

Bevétel: (ezer forintban)

– állami támogatás	22.907
– személyi jöv. adó	6.009
– személyi jöv. adó kieg.	1.988
– egyéb állami támogatás	4.124
– eü. finanszírozás	4.180
– saját bevétel	11.069
– előző évi pénzmaradvány	5.241
összesen:	55.518

Kiadás:

– működési kiadás	43.500
– fejlesztési kiadások	4.884
– egyéb kiadás	1.397
– pénzmaradvány	5.732
összesen:	55.518

Március 7-én a képviselő-testület a rendőrkapitány beszámolóját hallgatta meg, majd újól foglalkozott a kábel-tv építésével.

A Rendőrkapitányság beszámolóján személyesen megjelent dr. Vörös Géza a gárdonyi Rendőrkapitányság vezetője. A részletes beszámoló túl külön kiemelte a martonvásári Rendőrs problémáját, ahol a létszám oly mértékben alultervezett volt, hogy állandó közterületi szolgálat ellátására nem volt alkalmas, így a kapitányság járőreinek kellett gyakran Martonvásár és térségében is intézkednie. Ennek részbeni megoldására olyan technikai eszköz került beszerelésre a rendőrsőn, ami kiváltotta a személyi ügyeletet, az őrs feladata ellátására egyedül is képessé vált.

A közrend, közbiztonság fenntartása, megóvása egy adott területen nem csak a rendőrség feladata. Éppen ezért a lakosság és az állampolgárok érdekében kérte az önkormányzat további erkölcsi és anyagi támogatását.

A képviselők hozzászólásaikban elismerték a rendőrség áldozatos munkáját, de kérték, hogy a település gyakrabban láthassa a körzeti megbízottat, sőt esetenként pl. disco idején, járőrök is látogassák meg a falut, megelőzve esetleg ezzel a közterületi károkozásokat.

Kábel tv (-rémálom-)

Ha az elmúlt húsz év szervezési munkáit tekintjük, ez az

önkormányzat a kábel tv ügyében a legtehetősebb. Tehetetlen, mert nincs partner, akivel együtt lehetne működni. Az elmúlt hónapok idegtépő ügyei, a részletfizetések leállítása, később a kivitelezővel folytatott, sokszor durva vita oda vezetett, hogy a testület beszámolóra hívhatta a kivitelezőket vezetőit.

A kivitelezéssel kapcsolatosan semmi újat nem tudtak mondani, csak erősen kifogásolták a befizetések leállítását. Az önkormányzat ennyi idővel túl a befejezési határidőn, nem tudott semmiféle indokot elfogadni, ezért kérte a sürgős befejezést. A két órán keresztül folytatott vita végeredménye az lett, hogy a kivitelező az alábbi ígéretet tette:

1.) Maradék 4-5 bekötést egy héten belül elvégzik.
2.) Minden érdekeltnél március végéig megvizsgálják az adás minőségét, és a kellő hangolás után, a lakó megelégedésével egy jegyzőkönyv készül, amelyben egy teljesen hibátlan rendszer átvételét igazolják. Ugyanakkor udvariasan felkérjük az érdekelteket a hátralék kiegyenlítésére. E jegyzőkönyvből egy példányt az önkormányzat részére is eljuttatnak.

3.) Március végéig a kész hálózati tervet a Frekvenciafelügyelet részére megküldik, aki a végleges használatbavételi engedélyt megadja. A kérelmet másolatban az önkormányzat részére is megküldik.

Március 28-án az 1996. évi pénzügyi terv- és költségvetés meghatározása volt a terítéken.

A költségvetésben a főbb célok lényegesen nem változtak. A költségvetés főbb számszaki adatai: (ezer forintban)

Bevétel:

- Községek ált. támogatása	2.000
- Igazgatás, kommunális, sport	2.318
- Szociálpolitikai feladatok	5.346
- Óvoda	3.386
- Ált.isk.	9072
Normatív áll. támogatás összesen:	22.122
- Szabályozott bevételek	10.126
- Tb. finanszírozás	4.832
- Saját bevételek	12.760
- Pénzmaradvány	5.737
Mindösszesen:	55.575

Kiadás:

- Szakfeladatok	42.853
- Segélyek	4.178
- Támogatások	869
- Tartalék	4.000
- Fejlesztés, felújítás	3.340
- Függő kiadás	337
Összesen:	55.576

Fejlesztés, felújítás:

- sporttelep vezetékes gázellátása	140
- parkfenntartás (faluközpont)	500
- útfelújítások	1.600
- villanyhálózat építés	500
- óvoda (tető)	600

A képviselő-testület egyéb döntéseiről a hírek, információk, programok rovatban adunk számot.

HÍREK, INFORMÁCIÓK, PROGRAMOK

A villanyzámla díjfizetése érdekében a számlázási módszer felülvizsgálatát kértük az ÉDÁSZ-tól.

Mint ismeretes olvasóink előtt, kértük, hogy ne csak novemberben olvassák le a villanyórát, mert az egy éves időszakban felgyülemlett áramdíj kiegyenlítése a karácsony előtti napokban nagy gondot okoz. Kértük a villanyórát negyedévenkénti, de legfeljebb fél évenkénti leolvasását. Kérésünket - Gyúró község hasonló kérésével együtt - megvizsgálták, értelmezték, de meg nem értették.

Az ÉDÁSZ nem tudja a villanyórákat évente csak egy alkalommal leolvasni és ez az alkalom csak a novemberi, egyébként is csak nekünk nem tetszik a „rendszer”. Régen tapasztalt rossz hozzáállásról kaptunk tanúbizonyságot.

Mindez arra a következtetésre készítet bennünket, hogy tanácsoljuk önöknek: mindenki kísérje figyelemmel villanyenergia fogyasztását és csökkenés, vagy növekedés esetén a baracskai ÉDÁSZ Kirendeltség felé jelezzen, ahol készségesen állnak mindenki rendelkezésére, a kellő korrekciókat elvégzik.

*

Ismét a kábel tv-ről!

A képviselő-testület a kábel tv-t építő Bt. vezetőit beszámoltatta, miután kiderült, hogy a lakosság felhívásunkra leállt a befizetésekkel. Tulajdonképpen a lakossági engedetlenség sikeres volt, a Bt. az építkezést szinte 100%-ban befejezte, bár még mindig sok az egyéb hiba. A kábelek a fák ágain lógnak, engedély nélkül telefonoszlopra rögzítettek. Az adás minősége romlott.

A testületi ülésen olyan megállapodás született, amelyben a Bt. vezetői 1996. március 31-i befejezési határidőt ígértek azzal, hogy addig minden érdekelteket felkeresnek, a tv-kezt behangolják és a tulajdonos aláír egy olyan jegyzőkönyvet, hogy a munkát hiánytalanul, a minőséget neki megfelelően átveszi. Ezek után az esetleges hátralék befizetését teljesíti. Erről a jegyzőkönyvekről a Polgármesteri Hivatal is kap egy-egy példányt, ami bizonyítja a Bt. komolyságát a munka befejezésére vonatkozóan, és ami alapján a hivatal is tanácsolja a hátralékok befizetését.

Ez a határidő március 31-én lejárt. Mozgolódások már voltak, de ténylegesen szinte semmi sem történt. Annyi igen, hogy durva felszólítások történtek a hátralékok befizetésére, hogy olyan jegyzőkönyveket írtak alá, amelyek hibákat tartalmaztak, az adás minősége romlott.

Ezek után az önkormányzat tanácsa: csak akkor kell fizetni a hátralékokat, ha az adás minőségét hiánytalanul át tudták venni.

Egy sor ígérettel több, amelyet a Bt. ismét nem teljesített.

*

Óvodai térítési díjak figyelemmel az egész éves áremelésekre 1996. április 1-jétől napi 70 Ft/fő.

*

A szippantott szennyvíz elszállítása továbbra sem szervezett. A volt szállító vállalkozó eltűnt (nem kerestettük a rendőrséggel), a RÁFA Bt. ugyanis végzi a szennyvízszippantást, de biztonságot nem látunk, szerződésünk a falu ilyen jellegű feladatai ellátására velük nincs.

Ha azonban valakinek szennyvízszállítási problémája van forduljon bizalommal Rácz József vagy Farkas Jenő vállalkozókhoz.

*

Önkormányzatunk 12 db építési telket méret ki ebben az évben. Az új telkek a Kőlcsey utcában lesznek, az új utca pedig „Kiskálóz”-ból indul, a falu egyik csöndes, kedves kis utcája lehet. A telkek ára víz, villany közművesítéssel együtt: 350 Ft/m².

A telkekre háromszoros a túljelentkezés, de a helyi igények megelőzik a más helyről beadott igényeket.

*

Az új telkek mögött az önkormányzat több mint 1 hektáron új erdőt telepít. Ez a terület már építési telkeknek ki nem alakítható, ezért a lakóterület védelmét szolgáló erdőt kívánunk oda telepíteni.

*

Oktatási intézményeink (iskola, óvoda) vezetői megbízása ez évben lejárt. Újabb öt éves időtartamra a vezetői állás betöltésére pályázatot írtunk ki. Az új iskolaigazgató, az új óvodavezető szeptember 1-jétől irányítja az intézményt. A pályázatok elbírálásának határideje: június 30.

*

A MATÁV késésben van a befizetett telefonok szerelésével. Ennek konkrét okát továbbra sem tudjuk. Az azonban biztató kell legyen, hogy a településre az összes terv elkészült, annak kivitelezését folyamatosan végzik a telefonosok. Most már közel van a rég várt telefon bekötése.

MILLECENTENÁRIUMI

RENDEZVÉNYEK
április, május

„Ha romba dől, de újra rakható
kert, ház, haza, csak egy a titka:
kezd el, fiadnak kell folytatnia.”
(Illyés Gyula)

Tiszta, virágos Tordasért

Sokat késett a tavasz, de azért ne feledjük közterületeink takarítását, parkosítását, virágosítását sem. A telkek, a házkörüli virágágyások rendezése mellett az utca rendjéről se feledkezzünk el.

Településünk szépségét a sok fa és virág mellett annak rendje, tisztasága adja meg, ami párosul a jó levegővel, ezzel együtt a jó közérzettel.

Locsoló bál

1996. április 7-én (vasárnap) 20 órától a művelődési házban, a Tordas Sportegyesület rendezésében.

**Területi versmondó verseny
és rajzpályázat kiállítása**

A honfoglalás 1100 éves évfordulója tiszteletére 1996. április 12-én 9 órakor kezdődő versenyen a baracskai, a gyúrói, a martonvásári, a ráckeresztúri és a tordasi általános iskola tanulói vesznek részt.

A verseny helye: Sajnovics János Általános Iskola Tordas.

Zenei nap

1996. április 25-én 18 órakor a művelődési házban.

Májusfa állítás

1996. április 30-án 19 órától a sportpályán az ifjúsági klub tagjai májusfát állítanak.

A műsort színesíti az általános iskola tanulói által néptánc és az asszonykórus műsora.

Majális

Legyen május 1-jén egész nap a sportpályán!

10 órától a szervezők különböző játékos vetélkedőkkel, családi versenyekkel, főzéssel várják az érdeklődőket.

Este a Sport Büfé bállal zárja a majálist.

Anyák napja

Az általános iskolában május 3-án este 6 órakor, ahol műsorral és a gyerekek kézműves munkáiból rendezett kiállítással köszöntik az édesanyákat.

Az óvodában május 6-án 18 órakor a tornateremben rendezik az édesanyák köszöntését.

Kirándulások

A művelődési ház szervezésében.

Május 4-én (szombaton) a Nemzeti Múzeum „A honfoglaló magyarság” című kiállítására indítunk autóbusszt.

Május 23-án a Nyugdíjasklub szervezésében, Ópusztaszer.

Június 22-én (szombaton), a jelentkezők számától függően, autóbussz kirándulás kerül megszervezésre. Az úti cél: Ópusztaszer Nemzeti Emlékpark és a Feszty körkép megtekintése. A konkrét költségekről később tudunk tájékoztatást adni.

Sajnovics nap

Május 11-én 9 órától

Program:

- megemlékezés és koszorúzás a Sajnovics szobornál
- családok történelmi akadályversenye a Lövész klub és az iskola szervezésében
- íjászbemutató

A helyszín: Lövész Klub lőtere

Előadás

Május 24-én 18 órakor az általános iskola aulájában dr. Bakay Kornél előadása KIK VAGYUNK, HONNAN JÖTTÜNK? címmel.

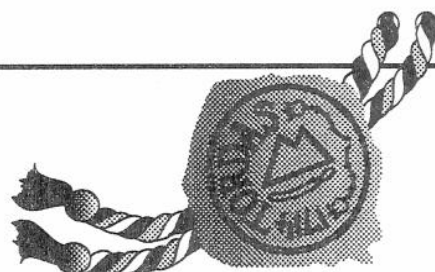
Kiállítás

A művelődési házban június 8-án a játszóházi munkákból.

Tanévzáró

Június 15-én 17 órakor.

Tordas '96
millecentenárium

Tavaszi szemétszüret

Végre elmúlt a szokatlanul hosszú és hideg tél. Szép volt, hiszen évek óta nem láttunk ilyen sok havat egyszerre és csak a mezőgazdászok igazán a megmondható, hogy mennyire kellett a földnek ez a víz, ami az olvadással jött. Szép volt, jó volt, de már éppen elég is volt az egészségből. Ember, állat, növény egyforma sóvárgással várta az első tavaszi napokat, a kikelet, az újjászületés, a remény meleg napjait.

Ha nehezen is de megérkezett. És a tavasz első hírnökeként a hó alól kivirágzott a szemét. Döbbenet nézek körül a világban. Bármerre járok, irdatlan mennyiségű szemetet látok mindenhol. Árkokban, bozótokban, folyóparton, erdőben, faluban, szántóföldek szélén, városok utcáin, terein mindenhol iszonyatos mennyiségű szemét hever szanaszét. Műanyagzsákokban eldobált háztartási hulladék, műanyag flakonok, festékes dobozok, autó darabok és elképzelhetetlenül sokféle szemét mindenfelé. Újra és újra csak arra gondolok, hogy mi lesz itt, ha ez így megy tovább. A szemét között fog kinyílni a hóvirág és az

ibolya, netalántán itt fog nőni a búza? Az emberek, mi magunk valóban képesek vagyunk saját környezetünket tönkretenni, és egy undorító szemétdomb tetején élni?

Ha Martonvásár felől jövök hazafelé szinte az autópályától kezdve egy folyamatos szemét csík vezet a faluig. Ha kedvem van sétálni és elindulok a Cifra-hídhöz a patakpartra, a Kastélykert mellett, ami egyébként is szegyeintelenül elhanyagolt, eldobált szeméteszsákok, letiport kerítés, a patakban egy valamikori Wartburg autó eleje, a kiserdőben és az erdő mellett, ahol néhány éve még pihenőpadok is voltak, kidöntött szemét mindenhol. Itt élek én?

Hiába süt a Nap amire annyira vártam, nagyon szomorú vagyok ezen a tavaszon. Legszívesebben nekifognék azonnal összeszedni az egészet, de ez már nagyon sok az én autómnak és utánfutómnak. Azért néhány zsákkal elviszek a szemételepre.

Toman József

Iskolai hírek

Az újság utolsó számában az iskolások farsangjára hívtunk mindenkit. Február 27-én a hagyományokhoz hűen a művelődési házban rendezte meg a DÖK a farsangi bált. Azúton szeretnénk megköszönni mindazoknak a segítségét, akik munkájukkal, szendvics alapanyaggal és süteménnyel vagy pénzdíjazással támogatták rendezvényünket.

Március 15-én szintén a művelődési ház adott helyet az 1848-49-es szabadságharcra történő kegyeletteljes megemlékezésnek. Nagy öröm volt, hogy az idén már a falu lakosai közül sokan velünk ünnepeltek.

Sorban a következő megmérettetés március 18-án a martonvásári könyvtárban lezajlott területi mesemondóverseny volt. Iskolánkat képviselték: Veing Zsuzsanna 2.o tanuló, aki az 1-2. osztályos korosztályban I. helyezést ért el. Részt vett még Varga Dóra 1.o tanuló és Farkas Noémi 3.o tanuló.

Mindnyájan szépen szerepeltek. Gratulálunk nekik! Somfai András 4.o tanuló, sajnos, betegsége miatt nem tudott megjelenni a versenyen.

Az iskola összes tanulóját érintő kirándulást szerveztünk március 19-én Budapestre, a Nemzeti Múzeumba. A millicentenáriumi évfordulóra megrendezett honfoglalás kori kiállítást néztük meg. Tanulóink nagy érdeklődéssel szemlélték a több, mint 1000 éves ősmagyar emlékeinket. Sok ötletet merítettünk a házi kiállításunk megtervezéséhez.

Iskolánk AKÁCVIRÁG énekkara a megyei válogatón továbbjutott az országos döntőre, melyet március 31-én rendeznek Dunaújvárosban. Iskolánkat képviseli a 12 tagú énekkar és Szász Katalin szólóénekes. A kórus vezetője Szász Ágnes tanárnő. Sok sikert kívánunk nekik!

A tavaszi szünet után még sok feladat vár ránk. Áprilisi rendezvényeink a területi szavalóverseny és rajzpályázat, valamint a zenei nap a honfoglalás 1100 éves évfordulója jegyében zajlik majd.

Tanulmányi versenyek is folytatódnak. A 3-4. osztályosoknak kétfordulós matematika versenyt hirdettünk.

Április 15-én lesz az első, május 13-án pedig a második forduló a továbbjutóknak.

Május 3-án pénteken 17 órakor rendezzük az iskola aulájában az ANYÁK napi műsort, melyre szeretettel hívunk és várunk minden kedves édesanyát és nagymamát, de az apukáknak sem tilos a bejövét.

896 történelme – 1996 valósága

A honfoglalás 1100. évfordulója alkalmából tervezett helyi rendezvénysorozat következő állomásaihoz érkezünk.

Április 12-re iskolánk területi szavalóversenyt és rajzpályázatot hirdetett a millicentenáriumi jegyében. Közel 50 versmondó és még több rajz készítője fogja összefoglalni tudását és tehetségét neves zsűri előtt. Őket és kísérőiket szeretnénk vendégül látni, melyhez ezúton is kérjük a szülők segítségét. (Sütemény, szendvics alapanyag.)

Anyák napján lesz a helyi honfoglalási kiállítás megnyitása is, amelyet diákok és tanárok közösen készítettek. Szülőktől is segítséget kaptunk a gyűjtőmunkában. Hívunk és várunk minden érdeklődőt a kiállítás megtekintésére.

Szintén az évfordulóhoz kapcsolódó nagyszabású rendezvény lesz április 25-én 18 órai kezdettel a művelődési házban. Énekes, zenés, táncos zenei napi bemutatókra is szeretettel hívunk mindenkit. A versenyzőknek és a szereplőknek sok sikert, a nézőknek jó szórakozást!

Május 11-én szombaton, iskolánk névadójára emlékezünk, valamint akadályversenyt rendezünk a millicentenáriumi jegyében.

Május végén a madarak és fák napján gyalogtúrával hívjuk fel a figyelmet a természet szeretetére és a környezetvédelemre, valamint az egészséges életmódra. A leendő első tanító néni már felvette a kapcsolatot az óvodával. Többször volt és még fog is menni, a nagycsoportosok foglalkozásaira. Május végén a leendő iskolások fognak megnézni egy tanórát az első osztályban. Bízunk benne, hogy a kölcsönös látogatások megkönnyítik az óvodából az iskolába való átmenetet.

Május utolsó hetvégén lesz a gyermeknap a szülői munkaközösség rendezésében.

Június elején lesznek az osztálykirándulások. A Diákönkormányzat is tervez még programokat.

A farsangi bál jelmezeversenyén a díjazottak cirkuszjegyet és külföldi utazást nyertek. A cirkuszlátogatás április 28-án délután lesz. Nemcsak a nyertesek jöhetnek az előadásra, szülőket is szeretettel várunk! Jelentkezni lehet a diákönkormányzat vezetőjénél. A jegy ára 300 Ft plusz az útiköltség.

A másik nyeremény a külföldi utazás. A nagy érdeklődésre való tekintettel már a II. buszt szervezzük. Az egyik busz május 26-án, a másik június 1-jén fog menni Ausztriába. Az Alpok hegységben található Puchberg városában fogjuk megnézni a világhírű marcipán múzeumot. Majd a híres Szabó cukrászdában lesz kóstoló és marcipán vásárlási lehetőség. A részvételi díj 1800 Ft. Jelentkezni szintén a DÖK vezetőjénél lehet. Várunk minden kedves utazást szerető és utazni akaró felnőtt és gyereket!

Végül, de nem utolsó sorban, kívánunk minden diákunknak a tanév hátralévő két hónapjára kitartást és szorgalmat a tanuláshoz, hogy június 15-én jó bizonyítványt vihesen haza.

Kalmár Ferencné

MŰVELŐDÉSI HÁZ HÍREI

- Ez év márciusától kéthetenként, szombaton 14 órától játszóházba hívjuk a gyerekeket, ahol agyagozást, nemezelést, írókázást, szövést, makramézást, gyöngyfűzést, népi játékokat tanulhatnak a gyerekek.

Belépő: 50 Ft/fő. A foglalkozások további időpontjai: március 30., április 13., 27., május 4., vezeti Szász Ágnes tanárnő. Minden érdeklődőt szeretettel várunk.

- A kismama klub minden hét csütörtökén 16 órától működik. Az elmúlt időszakban vendégünk volt dr. Jellinek Kinga gyermekszakorvos, sütöttünk, főztünk, babafarsangot rendeztünk, ahol Bosnyák Lajosné sütött farsangi fánkot. Segítségét ezúton köszönjük meg.

Továbbra is várjuk a „rég és új” kismamákat. Tervezett előadásaink: baba-mama kozmetika, korszerű táplálkozás, baba-mama torna.

- A nyugdíjas klub vendége volt februárban Derecskei János a Fajtakísérleti Állomás vezetője, és Veing László növényvédő szakmérnök, hasznos tanácsokkal látva el az érdeklődőket kiskertművelés, szőlő és gyümölcsfa ápolással kapcsolatban. Köszönjük.

A klub legközelebbi összejövétele április 1-jén lesz, ahol a további programokat beszéljük meg. A klub továbbra is várja a nyugdíjasokat hétfői napokon.

- Minden hét péntekén, mozi után, szombatonként 17 órától működik az ifjúsági klub. A szülők megnyugtatására: a fiatalok

állandó felügyelettel vannak a házban, zenét hallgatnak, játszanak, pingpongoznak, beszélgetnek.

- Színházberlet tulajdonosoknak: a legközelebbi előadás április 16-án, kedden lesz, „A hazug” c. előadást láthatják. Az autóbusz 18 órakor indul a művelődési ház elől. Aki esetleg nem tud részt venni, az kérem előre jelezze, hogy a helyére tudjak szervezni másokat, ugyanis az autóbusz költség miatt nem mindegy hány ember utazik.

Május hónapban, a nagy sikerre való tekintettel a Vörösmarty Színház GREISE és HAIR, Goór Nagy Mária színtanodájának előadására berleten kívüli színházlátogatást szervezünk. A pontos időpontról plakátokon értesülhetnek.

- Kérem a falu lakosságát, hogy a szeptemberre tervezett fotókiállításra a birtokukban lévő régi fényképeket – bármilyen témájú –, ami a falu életével, rendezvényivel, régi szokásokkal, népi viselettel, családi, iskolai eseménnyel kapcsolatos, hozzájuk be a művelődési házba. Szeretnénk ezeket a fotókat számítógépen feldolgozni, megmenteni az utókornak. Ez a munka elég hosszú időt vesz igénybe, ezért kérem, hogy április, május hónapban, ha rendelkezésünkre bocsátanák ezeket a fényképeket. Ígérem, hogy minden egyes darabra nagyon vigyázunk, és a kiállítás után maradéktalanul visszajuttatom tulajdonosához.

Szívésségüket előre is köszönöm.

Bediné Németh Márta

Mezőgazdasági Szövetkezeteink életéből

Tordas-Gyúrói Mezőgazdasági Szövetkezet

A Tordas-Gyúrói Mg. Szövetkezet eredményes évet zárt 1995-ben. Közel 1700 ha szántóterületen és 240 ha legelőn folytattunk mezőgazdasági termelést. 1996-ban kb. 200 ha-ral több területet műveltünk. Az átlagos dolgozói létszámunk 85 fő.

Az egykori termelőszövetkezet használatában lévő földterület magántulajdonba adása befejeződött, hamarosan az utolsó ingatlanokat is bejegyzik a földhivatal, csupán a Csákvári Ág. gyúrói földjeinek az árverése nem fejeződött még be. Közel 900 földtulajdonostól béreljük a használatunkban lévő földterületet és 7,5 millió Ft bérleti díjat fizettünk 95-ben. Szövetkezetünk több mint 20 millió Ft-os vagyonának 627 üzletrész-tulajdonosa van. Feszültséget jelent, hogy a tulajdonosok nem érdekeltek az üzletrész megtartásában. A szövetkezet és dolgozói viszont egyelőre nem tudják önerőből megvásárolni azokat. Állami beavatkozásra lenne szükség, amelyre van némi remény.

Erőnköz mértén igyekeztünk nyugdíjas tagtársaink jövedelmét kiegészíteni, hiszen egykor ők alapozták meg szövetkezetünk jövőjét.

Szövetkezetünk pénzügyi helyzete stabilizálódott. Árbevételünk egy év alatt 34 millió Ft-tal, 25%-kal emelkedett, amely mögött döntően mennyiségi növekedés van (búza, borsó, napraforgó, sertés, táp) kisebb mértékben árnövekedés.

Vásárlásokra 29 millió Ft-tal többet fordítottunk, mely 38%-os növekedésnek felel meg. Műtrágyára 6, növényvédőszerre 3, ipari takarmányra 10, energiára 4, alkatrész beszerzésre 4 millió Ft-tal többet költöttünk, mint egy évvel korábban. Ezek döntő többsége áremelkedésekből keletkezett. Többet költöttünk bérleti díj kifizetésére és állóeszköz vásárlására is. A fentiek alatt a személyi jövedelmek mindössze 2,5 millió Ft-tal emelkedtek.

Növénytermesztésünk fontosabb mutatói a következők:

	Vetésterület 1995.	Átlagtermés 1995. t	Vetésterület 1996.
őszi árpa	58	5.9	58
őszi búza	519	6.6	527
triticale	42	5.2	-
mustár	100	1.4	97
olajretek	64	0.62	42

borsó	100	3.7	227
napraforgó	274	2.3	320
silókukorica	122	30.0	199
kukorica	290	6.3	297
szudánifű	84	10.8	95

A nyári kedvezőtlen időjárás ellenére növénytermesztésünk a jó terméseredményeivel az utóbbi négy év közül a legjobbat zárta. A magasabb terméshozamok alakulásában lényeges körülmény, hogy a termelés feltételeit jobban tudtuk biztosítani, mint korábban. Az ismétlődő aszályos nyarak miatt a növénytermesztés szerkezetének tervezésénél döntő hangsúlyt kapnak az őszi vetésű és nyári betakarítású növények. Jó kapcsolatot alakítottunk ki a környék mezőgazdasági vállalkozóival, elsősorban terményszárítónkkal és tárolással tudunk részükre szolgáltatást nyújtani. 2500 t napraforgót és 3900 t kukoricát szárítottunk részükre.

Tápkeverőnk az éles verseny ellenére továbbra is piacon tudott maradni, rendszeres bevételt biztosít szövetkezetünknek. Az egyik szolgálati lakásunk eladásából a gépparkunkat kívánjuk megújítani.

Szarvasmarha állományunk visszaáll a korábbi évek szintjére. Tehénlétszámunk magyartarka és limusin törzstenyészet, szaporulatát szinte kizárólag külföldön értékesítjük, kedvező áron. Szarvasmarha-állományunk összesen 898 db-ból áll.

Sertéstelepünk átlagosan 140 kocával működött 95-ben, ezt 96-ban 230-ra kívánjuk felelni. A magyar nagyfőér kocaállományunk szintén törzstenyészet, szaporulatának egy részét tenyészállományként adjuk el.

A tenyésztői munka javítására pályázatot adtunk be, amelynek elnyerése lehetővé teszi, hogy a tenyészállatok tartásának körülményeit javítsuk és ezáltal nagyobb számú és jobb minőségű tenyészállatot tudjunk eladni. Az 50 db-os hidegvérű loállományunkat 1995-ben felszámoltuk.

Az 1996-os esztendőben – továbbra is számítva tagságunk szorgalmára, tudására és a jó időjárásra – bízunk abban, hogy legalább olyan jó évet zárunk, mint 1995-ben.

Svarteczki Zoltán
elnök

Gyúrói Gazdaszövetkezet

Negyedik termelési évének gyürkőzik neki a Gazdaszövetkezet. Annak ellenére, hogy megalakulásunk óta embert próbáló időjárási és közgazdasági környezet „kényeztet” bennünket, mindannyiszor eredményes évet zártunk s örömeinkre, várhatóan kiemelkedően magas nyereséget produkál az 1995-ös esztendő is. Tudtuk és tudjuk, hogy minden kezdet nehéz, de meggyőződésünk, hogy a legnehezebb talán egy új gazdasági vállalkozás elindítása és sikeres fejlesztése a mai kialakulatlan és könyörtelen világban. Működésünk kezdetétől sok millió forintot fordítottunk technikai bázisunk kiegészítésére és felújítására, új villamos és vízvezeték rendszer kialakítására Erdőmajorban, valamint épületeink és belső úthálózatunk karbantartására, illetve létrehozására.

Szövetkezetünk 810 ha területen gazdálkodik. Árbevételünk döntő hányadát a növénytermesztés, kisebb de nem jelentéktelen részét az állattenyésztés és szolgáltatási tevékenység produkálja. Gazdálkodásunk a legnagyobb mértékben nyereségorientált, azaz igyekszünk a legkisebb szükséges befektetés és a várható tiszta haszon arányát úgy meghatározni, hogy közben a szakmai követelmények se szenvedjenek csorbát. Ebben az esztendőben szinte minden erőnket a tordasi telephelyünk fejlesztésére fordítjuk. Várhatóan ősze beüzemelésre kerül egy új szárító- és tisztítóberendezés a régi helyén, valamint teljes felújításra és átalakításra kerül a jelenleg műhelynek használt épületünk. Szövetkezetünknek ma 39 tagja és két fő alkalmazottja van, ha figyelembe vesszük, hogy ebből a létszámból mindössze 13 az aktív dolgozók száma, talán nem kell bizonyítani, milyen elképesztően sok az a munka, melyet egy-egy dolgozónak el kell végeznie ahhoz, hogy minden feladatunknak időben eleget tehesünk.

Minden ellenkező híreszteléssel szemben nem lettünk gazdagok, mindössze munkánk van rogyásig, s ehhez képest tudunk tisztességes keresetet biztosítani dolgozóinknak, és környeztünk átlagánál lényegesen magasabb juttatásokat nyújtani mindazoknak, akik ránk bízta vagyunk és földjük kezelését. Bízunk benne, hogy tagjaink szorgalma és lelkesedése párosulva az égiek segítő kegyelmével záloga lesz egy újabb, még sikeresebb gazdasági évnél.

Hídvégi Ferenc
elnök

Tájékoztató a község polgáraihoz

A tordasi Szociális Otthon vezetése örömeinek ad kifejezést, ha gondozottjainkat felkéri a település polgárai néhány órási, szaktudást nem igénylő, alkalmi munka végzésére.

Az intézet céljai között is szerepel a társadalommal való minél szélesebb kapcsolat teremtése, mely előfeltétel nélküli elfogadásukat, beilleszkedésüket könnyítheti.

Ezért a jövőben is helyt adunk hasonló kezdeményezéseinknek, de egyben kérjük a lakosságot, hogy gondozottjainkról minden esetben írásbeli munkavállalási engedélyt kérjenek, melyet az otthon vezetése jóvá.

Darányi Ignác
megbízott igazgató

Bemutakozó

Kutatás – mezőgazdasági minősítés – termelés

Az Országos Mezőgazdasági Minősítő Intézet a Földművelési Minisztérium felügyelete alá tartozó országos hatáskörű állami költségvetési intézmény. Feladatait 17 növényfajtakísérleti állomása, 12 területi vetőmagfelügyelősége – Monori Fajtakitermesztő Állomása –, 8 állattenyésztési teljesítményvizsgáló állomása és felügyelői hálózata útján látja el.

Ebből Tordason van az Országos Mezőgazdasági Minősítő Intézet (OMMI) Központi Növényfajtakísérleti Állomása. Szeretnénk bemutatni (aki még nem ismeri) az állomásunkat és főbb tevékenységi körünket.

Magyarországon köztermesztésbe csak olyan növényfajták vonhatók, melyek állami minősítésben részesültek, vagy forgalomba hozatali engedélyt kaptak.

Ezért Magyarországon a Növénynevelők vagy Honosítók az új fajtajelöltjeiket az OMMI-hoz jelentik be minősítésre. A vizsgálatokhoz a szükséges szaporító anyagot is ők biztosítják.

A fajtavizsgálatot az UPOV (nemzetközi szervezet) előírásai szerint végezzük. Ez két részből áll: az egyik az ún. DUS vizsgálat, amikor az új növényfajta Megkülönböztethető (D), Egyenlő (U), Állandó (S) és a Gazdasági Értékvizsgálat. A vizsgálati idő 2-3 év. Ha a növényfajtajelölt az előírásoknak megfelelt és bejegyezhető fajtanévvel bír, a Fajta-minősítő Tanács Állami Minősítésben részesíti. Ekkor Nemzeti fajtalistára kerül és az új növényfajta köztermesztésbe vehető. Ezen túl az intézet (állomás), a már minősített növényfajtakból az ország különböző részein (15-25 kísérleti hely) fajtaösszehasonlító kísérletet állít be. Ezekből az eredményekből készül az ún. Ajánlati lista. A mennyiségi – minőségi – körtani eredmények alapján, a termelők és felhasználók kiválaszthatják a nekik legmegfelelőbb növényfajta. Állomásunk évente 30-40 növényfajtaból 3000-4000 növényfajtajelöltet vizsgál és közöl róluk adatot. Létszámunk 34 fő állandó – folyamatos munkát végző dolgozó. Ebből 7 fő felsőfokú, 7 fő középfokú iskolai végzettségű, 10 fő szakmunkás és 9 fő fizikai besorolású Köztisztviselő, 6-10 fő pedig időszakos – szerződéses jogviszonyú dolgozó.

A működési költségünk 80%-át állami támogatásból, 20%-át saját bevételből fedezzük.

A környezetünk és munkahelyünk TORDAS község része. Az állomás dolgozóinak 2/3-a tordasi lakos, 1/3-a pedig a szomszédos falvakból jár be.

A fajtakísérletezés jövőjét vizsgálva figyelembe kell venni azt a tényt, hogy Magyarország az Európai Közösség társult tagja és azt a célkitűzést, hogy az EK teljes jogú tagja kíván lenni. A növényfajtakísérletezés és az állami fajtaminősítés már (nagy részben) a nemzetközi előírásoknak és gyakorlatnak megfelelően történik. Magyarországon nagyon sok külföldi és hazai érdekltségű növényfajtatulajdonos van. Ők és a FELÜGYELETI Szervünk (FM) is rendszeresen az állomásunkra látogatnak. Szeretnénk, ha megelégedettséggel távoznának TORDASRÓL. Ekkor hosszú távon biztosítva lesz egy jók működő – tisztességes munkahely, az OMMI Tordasi Növényfajtakísérleti Állomása.

Derecskei János
állomásvezető

Bad Jeans

köszöni, hogy a március 23-án megtartott báljukon oly sokan „buliztak” velük és értük.

Köszönik a szervezők segítségét és az anyagi támogatást.

„Ezek a fiatalok”

Nagyszerű szervezés – szuper zene – telt kultúrház – hangulatos dekoráció – vidám tinik és még vidámabb negyvenesek – röviden így foglalhatnám össze a március 23-i szombat estét és éjszakát.

Valakinek a fejében megszületett egy jó ötlet, és ez a valaki nem volt rest a sok elfoglaltsága ellenére a szervezőmunkát megkezdeni, segítőköt találni, meggyőzni egy fiatal együttest, hogy tanulják meg a '60-as '70-es évek dalait is játszani a maiak mellett – s az eredmény egy igen kellemes buli lett szépszámu közönséggel.

Köszönet ezért minden szervezőnek!

Az est főszereplője volt a BAD JEANS – tordasi és martonvásári fiatalokból álló zenekar. Körülbelül másfél évvel ezelőtt alakultak, mindenki tanult korábban zenét – ki zenetagozatos iskolában – ki már tapasztalt, gyakorlott zenésztől ismerte meg az első szükséges tudnivalókat.

Zenéjük nagyon kellemes szórakozásra adott lehetőséget mindannyiunknak. Igen lelkesek voltak a fiúk és alaposan felkészültek. Nagy élmény volt látni, hogy együtt ráztak 40 körüli nyakkendőös örökifjak és farmeros, bakancsos tizenévesek, tordasiak, gyúróiak és martoniak is.

A bátrabbak még táncversenyre is beneveztek.

Az együttesnek további sok-sok sikert kívánunk és reméljük, hamarosan újra részesei lehetünk egy újabb BAD JEANS bulinak.

Gergely Tamásné és Tamás

Védőnői sorok

A gyermekek egészséges cipőviseletéről

Az egészséges lábboltozat kialakulása nagymértékben befolyásolja a nagyobb gyermek, illetve a már felnőtt ember fizikai teherbírását, közérzetét.

Már az óvodások orvosi vizsgálata során is nagyon sok lesüllyedt lábboltozatú (ismertebb szóhasználatlaltalúdtalpas) kisgyermekkel találkozunk.

Sokan úgy gondolják, hogy a lúdtalp nem egy komoly elváltozás, akár felesleges is foglalkozni vele.

Ennek ellentmondanak a következők:

- a lúdtalpas kisgyermeknek gyakran fáj a bokája, a sarka, ez addig fokozódhat, hogy iskoláskorra akár járási nehézségeket is okozhat

- hosszabb ideje fennálló és kezeletlen lúdtalp esetén gyakoriak a térd-izületi fájdalmak és elfajulásos térd-izületi betegségek

- egy idő után az ifjúnak, illetve a fiatal felnőttnek mind gyakoribb derékfájásai hívják fel a figyelmet arra, hogy ennek az egyszerűnek látszó elváltozással is foglalkozniuk kell.

Védőnői szempontból itt elsősorban a MEGELŐZÉssel szeretnék foglalkozni.

Mit tehet a szülő?

- A járás kialakulásától kezdve adjon a gyerek lábára betétes, lehetőség szerint SIESTA márkájú cipőt. A gyermek mezítláb járatása nem a sima felületű lakáspadlózatra vonatkozik. Nyáron, jó időben valóban jól tesz a láb-izomzatnak az egyenetlen talajon, – fűben, az udvaron „tornáztatás”, ha az baleseti szempontból erre alkalmas terület – engedheti gyermekét mezítláb játszani, szaladgálni.

Az újszülött, illetve a 3 év alatti gyermek talpa normális körülmények között is lapos. A láb-boltozat 3 éves korra alakul ki.

Minimálisan 3 éves korig, de inkább tovább a gyermek lábára kizárólag bokáját jól tartó, betétes, úgynevezett „egész cipő” adható. Természetesen ez melegben lehet elől nyitott, „szandál-szerű”, de ennek is tartania kell a gyermek bokáját. Kifejezetten káros ebben az életkorban a papucs, a különböző szőrme-műszőrme otthoni lábbelik, illetve a piacokon kapható olcsó „sport-cipők”.

3 éves kor után játékos láb-izom-erősítő tornát ajánlok:

lábujjhegyen-, sarkon-, láb külső- belső szélén járás; földön heverő apróbb tárgyak például dobókocka stb. lábujjak behajlításával történő ide-oda pakolgatása; újságpapírt mindkét láb ujjainak behajlításával felemelni a földről, a gyermek próbálja meg minél apróbb darabokra szagatni a láb segítségével.

Mindezt naponta 5 percig. A gyermek szeretni és igényelni fogja ezt a tornát, ha igazán játéknak és nem feladatnak érzi.

Gergely Tamásné
védőnő

ÉRDEKESSÉGEK

Pereskedő tordasiak

Ő Felsége a király nevében ítéletet hirdetett a székes-fehérvári királyi törvényszék 1894. december 6-án, tehát több mint száz éve. Az ítéletről megállapíthatóan a per 1892. május 3-án indult, tehát az igazságszolgáltatás mai ugyanúgy nem örölte gyorsabban mint napjainkban.

A perben felperesként Tordas község szerepelt, míg az alperesek telkesgazdák voltak, akik 97-en szerepeltek a perben. Valójában ennél jóval többen voltak, mivel többeket gyám képviselt. Így pl. Popelka Pál (nős Varga Julival) gyámja volt a kiskorú Görcs Juliannának, Lidíának, Gyulának és Ilonának. Ilyen példa egyébként az ítéletben több is található.

A felperest a perben a megyei tisztügyész, míg az alpereseket ügyvéd, illetve egyrésztüket kirendelt ügygondnok képviselte. Az alperesek olyan személyek voltak, akik Tordason földingatlanokkal rendelkeztek. Többségük tordasi lakos volt, akadt azonban közöttük több olyan is aki máshol lakott. Így pl. Popelka Pál uradalmi ellenőr felsőpakonyi, vagy Varga Pál Budapest, Felsőerdősor u. 52. I. emelet 14. sz. alatti, míg Ganda Istvánné sz. Veszeli Mária gyúrói lakos volt.

Áttekintve az alperesek neveit, túlnyomó többségük olyan, akiknek hozzátartozói jelenleg is Tordason élnek. Ilyenek a Halenár, Benedikti, Pintér, Klucsik, Márkus, Toman, Hradszki, Popelka családok. A nevek között szerepel több Varga is. Ezek között megkülönböztetés is van, így K. Varga, A. Varga, sőt Varga István neve után zárójelben a „hosszú” megjelölés is szerepel. A nevek alapján sok család elmondhatja, hogy ősei több mint 100 éve Tordason éltek. Az említetteken kívül az ítéletben olyan családnevek szerepelnek, amelyek ma már ismeretlenek. Ilyenek pl.: Martinecz, Hulej, Sefcsik, Prachár, Oharek, Járcsik, Strba nevek. A felsoroltak közül egyes családokra az idős emberek talán még emlékeznek, de nem hiszem, hogy a Martinecz családra valaki is emlékezne.

A több mint 100 éves sárgult papíron levő kézírás elég nehezen olvasható. Egyes szavakat egyáltalán nem is lehet elolvasni, tehát a lényegét nehéz kibogozni. A megállapítható tényállás szerint a per tulajdonjog megítélése és birtokba bocsátás iránt indult.

Felperes keresetét arra alapozta, hogy a telkesgazdák a kút és a tó körüli, illetve a téglavető elnevezésű ingatlanok esetében nagyobb földterületet használnak, mint amennyi az úrbéri egyezség alapján őket megilletné. Az, hogy mi volt az úrbéri egyezség, némi magyarázatra szorul. Lényegében azt a megállapodást jelentette, amely rögzíti, hogy mely ingatlanok maradnak a földesúr birtokában, és melyek azok amelyek a volt telkes jobbágyok megkötésére Tordason 1859-ben került sor.

A törvényszék a felperesi keresetet elutasította. Az ítélet indoklása szerint az elutasítás egyik oka az volt,

hogy a meghallgatott tanúk vallomása szerint a vitatott területeket a földesúr a telkes gazdák és zsellérek részére disznójárásnak engedte át. A felperesi állásponttal ellentétben, a tanúvallomások szerint az átengedés nem a község részére történt. Elutasításra került a felperesi kereset másodsorban azért is mert a telkes gazdák és a zsellérek a vitatott területeket több, mint 32 éven át békésen használták és így azokat elbirtokolták.

Nem vette figyelembe a törvényszék Dreher Antal nyilatkozatát, azzal az indoklással, hogy nevezett nem igazolta azt, hogy a kérdéses területeket megvásárolta volna.

A pert tehát a felperesként szereplő község elvesztette. Felmerül a kérdés és erre az ítéletről nem adható válasz, hogy mi késztette a község vezetőit arra, hogy a többségükben helybeli lakosok ellen pert kezdeményezzen. A per indítása azért is érthetetlen, mert hiszen nem értékes ingatlanokról volt szó. Az ingatlanokat az alperesek haszontalan földterületeknek nevezték, amit az is bizonyít, hogy azokat a földesúr disznójárásnak engedte át. Ezért nem egészen érthető az alperesek magatartása sem, mivel a nem túlságosan értékes ingatlanok megtartása érdekében vállalták a pert.

Arra vonatkozóan nincs adat, hogy az ítélet ellen fellebbeztek-e vagy sem, illetve, hogy a későbbiekben mire használták a kérdéses ingatlanokat.

(Dr. Varga Emil)

Válogatás ATTILA, hun király gondolataiból

Tanács és intelem

Csak akkor van értelme írott jelentést készíteni, ha a király el is olvassa.

Az a király, akit hajbókolók vesznek körül, középszerű emberek tanácsaira hallgat.

A bölcs vezér sohasem öli meg azt a harcost, aki a rossz hírt hozza. Inkább azt, aki elmulasztja átadni.

Az a törzsfő, aki rossz kérdéseket tesz fel, mindig rossz válaszokat is kap.

A bölcs ember sohasem tesz fel olyan kérdést, amire nem akar választ kapni.

Hatalomátruházás

A bölcs törzsfő soha nem hozza harcosait olyan helyzetbe, hogy gyöngé oldaluk érvényesüljön erős oldalukkal szemben.

HÁBORÚS NAPLÓMBÓL 12.

Világít a ló

Az ellenség és a tél – két ellenfél közül a tél bizonyult erősebbnek. Még nyomasztóbbá tette kinnlétünket. A nagy hideg volt az, amitől állandóan szenvedtünk.

Itt is a szájról-szájra járó hírekkel voltunk tele. Most már leváltásról is szóltak. Itt elől a küzdő csapatoknál azonban semmi hivatalos értesülés nem volt. A néha hozzánk is eljutott „Tábori Újság” sem írt ilyenekről. Egyik téli példányában figyelmes lettem egy cikkre: „A SzU és Japán megújította az éppen lejárt halászati szerződést.”

Következtetésem szerint egy ilyen – ellenségek közt között szerződés bizonyos békésebb egymás melletti életet akar jelenteni, vagy legalább is azt, hogy nem támadják egymást. Tudtam, hogy a SzU nagy erőket tart készenlétben a szomszédos partszakaszon japán támadástól tartva. Egyszerű következtetésem szerint az e területeken álló szovjet erők nagy része felszabadul és bevethető lesz a németek ellen. Nem vagyok stratég, de a következtetésem bevált. A szibériai csapatok január elején a Donnál voltak.

Sajnáltuk a Belogoryban még a nyár folyamán elkészített téli szállásunkat, a begyűjtött téli holmit, faszenet, szénát. Ezeknek jó részét nem tudtuk magunkkal hozni. Elődeink semmi ilyesmit nem hagytak ránk.

A házak itt is fából épültek, a bennük levő primitív tűzhelyek házilag, vesszőfonatból készültek, sárral tapasztva. Úgy voltak elhelyezve, hogy egyidőben minden helyiséget fűtöttek. Tüzelő: a szokásos trágyakocka, ami nem lángolt, hanem csak izzott. Hosszú vasfazekat lehetett besüllyeszteni a tűztérbe, hamar megfőtt bennük az étel. Valahogy elégtelennek látszott ez a fűtési mód. Otthon hozzá voltunk szokva, hogy kályhában lobogjon a tűz. Be is fűtöttünk napraforgó szárral, fával. Ettől azonban lángot kapott maga a tűhely is. A szomszéd tűztereknek is hiányzott az otthon melege. Egyik éjjel percek alatt leégett az egész házunk, még ruháikat is alig tudták kimenteni. A télre kapott bekecsek és kesztyűk, sapkák nagyon nyersegek voltak, irgalmatlan birkaszagot árasztottak.

Ebben a kis faluban – eltérően az eddigiektől – néhány házban orosz lakosság is volt, – hadimunkán. Itt dolgoztak, laktak, étkeztek. Mintegy 30-an lehettek. Hó- és famunkát végeztek, nagyon öregek, vagy

nagyon fiatalok voltak, férfiak-nők vegyesen. Nagyon ügyesen bántak a szerszámokkal, jól bírták a hideget, még a falu tanítónője is. Bár őrség vigyázott rájuk, – de nem szöktek. A jó bőséges étkezésért szívesen dolgoztak.

Sokféle ismeretlen orosz katonai anyagot kellett elbírálnunk, mi voltunk a zászlóalj szakértői. Aknák, robbanó anyagok, lőszer. Ezekről gyalogságunk nagyon félt. Nem csoda, hiszen eddig nem találkozott velük.

Nekem „szerencsém” volt, mert módomból volt sok mindenféle anyaggal megismerkedni. Ugyanis a frontra vonulásunk előtt kivezényeltek CSIZ fürdőre, – a volt cseh-magyar trianoni határra, – rohamutász tanfolyamra, 6 hétre. Amennyire sajnálták békekiképzésünk az anyagot, lőszert és kézigránátot, aknákat élesben használni – annyira bőségesen használhattuk a rohamkiképzéskor. Itt még álltak a cseh kiserődök. Az ezekben feltételezett ellenséget támadtuk. Rengeteg kézigránátot, robbanó anyagot, aknát használtunk fel. Óriási gyakorlatot szereztünk alkalmazásunkban. Felrobbantottuk a kézigránátokat. Bár minden katona ilyen képzésen eshetett volna át bevetése előtt!

Voltak azonban ismeretlen anyagok is. Egyszer vashordókban levő sűrű, füstölő fojtó szagú folyadékra hívták fel a figyelmünket. Próbáltuk meggyújtani. Sercegve égett, – gondoltuk, hogy harckocsik ellen tervezték a szovjetek felhasználni, – a mi benzines palackjainhoz hasonlóan. Ha nem is ezt a célt szolgálta eredetileg – mindenesetre erre felhasználhatónak látszott.

A zászlóaljpk. kiadta a parancsot, hogy üres üvegeket

töltsünk meg vele. Hordassuk szét a várható hk. támadások színhelyére. Csutkával, napraforgó szárral dugaszoljuk.

Mi is megpróbáltunk egypár üveget odavágni, hogy összetörjön. A rossz dugaszolás miatt a hajamra is került pár csepp a folyadékból.

Jól megmosakodtam vízzel is, hóval is, de csak nem akart a fojtó szag elillanni rólam. Késő délután a zászlóalj parancsnokságra kellett mennem eligazításra, s ott éreztem, hogy a hátam bizonyos részén nagyon melegszik. Levetkeztem, hát a kiömlött folyadék már kiégette a zubbonyomat és szvetteremet. A hajam pedig a többszöri mosás után is folyton sercegett, kénfűsthöz hasonló, fojtó bűzt árasztott. Az orvossal folytatott konzultáció után valami foszfortartalmú folyadékban állapodtunk meg. Nem lett belőle további bajom.

Veres nevű, idősebb őrzető, – aki kis lovával ezt az anyagot hordta szét taligán a gyalogsághoz – kétségbeesetten rohan be: „Hadnagy úr! Világít a ló!” Csakugyan, a sötét istállóban a ló nyakán, hátán, farán halványan foszforeszkált a Veres őrzető kezenyoma. Veres valami szellemekre gondolva esett kétségbe. Az történt, hogy keze szállítás közben a folyadékhoz ért, és ahogy tisztogatás közben a lovat érintette, azokon a helyeken a ló valóban világított. Egyébként kísértetiesnek látszott. Verest sokáig bosszantották vele.

Más alkalommal egy teherautónyi 15 cm-es ágyúlövedéket találtunk. Rajta voltak a bronz vezetőgyűrűk, de a gyújtó helyén egy acéllemez volt becsavarva erős acél karikával. A lövedék alsó része egy nagyobb vastag acélhüvelybe volt beerősítve és az alsó részből két szigetelt drót vezetett ki. Ebből indultunk ki: ha valahol két drót van, nyilván abba áramot kell vezetni. Messze az arcvonal mögött fedezékből begyújtottuk. Eleinte csak egy suhanást hallottunk, majd óriási detonációt. Az ágyúlövedéket az alsó részből a lőportöltet mintegy 3 m magasra feldobta és az alsó részhez kapcsolt drótkötél megfeszült és felrobbantotta az ágyúlövedéket. Úgy ítéltük meg, hogy egy hatásos nagy teljesítményű akna volt, ágyúlövedékből kialakítva. Repeszeiből még 1 km távolságra is jutott.

A szél egyre viharosabbá vált, ónos eső is esett a havon kívül. Az eső rárakódott a fák ágaira, fűszálakra, mindegyikre.

A faágak vastagra híztak, a fűszálak összefagytak és amikor kisütött a nap egy tündérkertben találtuk magunkat, de a csúszáson kívül az összefagyott fűszálak is nagyon nehezítették a mozgást. A hátrább vezető utakat ki kellett karókkal tűzni, mert járművek részére felismerhetetlenné váltak. Csak a karók között volt tanácsos haladni.

Rengeteget bajlódtak a gyalogság katonái is, mivel a futóárkokat is telefújta a szél állandóan. A szovjetek a

futóárkaikat be is fedték és mintegy alagútban közlekedtek.

Sokat szenvedtek a lovak is. Bár pokróccal betakarva jártak keltek, de fejükön sörényükön jégcsapok csilingeltek. A hajtó honvédek pedig sátorlapot terítettek magukra, azok is összefagytak. Volt olyan eset, hogy a hajtóról egyben le lehetett emelni az összefagyott sátorlapot és fel lehetett állítani.

Nagy nehézséget okozott az, hogy a szekercéinket, fejűket, ácsbárdokat, fűrészeket nem tudtuk megélesíteni. Sem reszelő, sem fenőkö sehol. A magunkkal hozott szeg készlet is kifogyott, pár szögért néha épületet kellett lebontani.

Ilyen hétköznapi problémák a szép környezetben – bizony megnehezítették életünket.

Szucsák Elemér

A katolikus közösség hírei

Plébániánk egyház-kormányzati felügyeletét a Püspök út megbízásából Lengyel Sándor pázmándi plébános, esperes úr látja el. Ő betegségéből felgyógyulva időnként misét mond és gyóntat templomunkban.

Az Esztergom-budapesti főegyházmegyéből mind több időt tölt körünkben Teszár Tibor diakónus úr, biztosítva községünk lelkipásztori ellátásának folyamatosságát.

Az evangélikus testvéreink presbitériumához hasonló egyházközségi képviselő-testületünk működését Juhász Csaba irányítja, őt közvetlenül a testület tagjai segítik munkájában. Többen mások is aktívan vállalnak részfeladatot az egyházközség életében.

Két hitoktatónk nagy buzgalommal munkálkodik a gyermekek vallási ismereteinek gyarapításában. Ahogy az iskolai tanév, úgy ez a tevékenység is a jól megérdemelt vakációval fejeződik be nemsokára.

Fiataljaink április közepén a pázmándi plébánia templomban bér mátkoznak.

Szeretettel várjuk a templomtól kissé elszokott testvéreinket is, a jó idő készítse őket arra, hogy vasárnaponként 1/2 11-kor velünk együtt ünnepeljék az Úr napját.

Istentiszteleteink előtt és után mindenkinek alkalma nyílik arra, hogy lelkészeinkkel és egymással találkozzunk, megbeszéljük egyéni és közös dolgainkat.

Sport hírek

a megyei II. osztályú bajnokság tavaszi
sorsolása
(csak a tordasi csapat sorsolása)
KORONA CSOPORT

március 24.	15 óra	Tordas – Ikarus Maroshegy
március 31.	15 óra	Alcsútdoboz – Tordas
április 7.	15.30 óra	Tordas – Ráckeresztúr
április 14.	15.30 óra	Vértesacska – Tordas
április 21.	16 óra	Tordas – Pázmánd
április 28.	16 óra	Lovasberény – Tordas
május 1.	16 óra	Óbarok – Tordas
május 5.	16.30 óra	Tordas – Felcsút
május 12.	16.30 óra	Szár – Tordas
május 19.	17 óra	Baracska – Tordas
május 26.	17 óra	Tordas – Kápolnásnyék
június 2.	17 óra	Iszka-szentgyörgy – Tordas
június 9.	17 óra	Tordas – Zámoly
június 16.	17 óra	Vál – Tordas
június 13.	17 óra	Tordas – Pátka

* * * *

A Sportegyesület vezetősége tájékoztatja tagjait és pártolóit, hogy alapszabálya szerint esedékes közgyűlését 1996. április 22-én (hétfőn) 18 órakor tartja a művelődési házban. Számítunk minden sportszerető és a sportot támogató személy megjelenésére.

* * * *

A fociról Murphy törvényeivel:

„A kétfutballás focisták ellen nincs védelem.”
„A focimeccs fontos szereplője a bírő, mert lehetővé teszi, hogy csapaton vereségét ráhárítsad.”
„A futballt tizenegy jó játékos, valamint a hazai csapat játsza.”

J Á T É K V Á S Á R

Névnapi, születésnapi és a többi jeles alkalomra...
Minden korosztály igényét kielégítő széles választékkal,
kedvező árakkal de személyre szóló tanácsadással várom
Kedves Vásárlóimat.

Tordason	Gyúron	Martonvásáron
hétfő	szombatonként	vasárnaponként
szerda 16-19	7-11	14-17
péntek óráig	óraig	óraig
óvodaudvar	Művelődési Ház	Budai u. 4.
		volt ÖNO

Ha a sok áruból mégsem találom meg azt amit elképzelt,
megrendelését rövid határidővel teljesítem.

Mindenkit szeretettel vár

Gergely Tamásné, Tímea

Köszönetnyilvánítás

Köszönetet mondunk mindazon rokonoknak,
ismerősöknek, szomszédoknak, barátoknak, akik
édeseapánk, CSORDÁS FERENC temetésén
megjelentek, fájdalmunkban osztoztak.
Varga Ernő és családja

Köszönetnyilvánítás

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik
édeseanyám, MÁRKUS JÁNOSNÉ temetésén
rész vettek, sírjára koszorút, virágot helyeztek,
részvételükkel fájdalmunkat enyhítették.
a gyászoló család

Tordason a szőlőhegyen 400 n.öl kert
használatra térítés nélkül kiadó.
Érdeklődni: a (22) 460-300-as telefonon lehet.

Jó minőségű környezetbarát (bio)
koncentrátumokat forgalmazó magyar cég
keres üzletársakat, jó pénzügyeseti
lehetőségekkel.
Érdeklődni lehet: (22) 454-260 telefonon.

Figyelem!

Értesítjük Tisztelt Vásárlóinkat,
hogy a Szabadság u. 26. sz. alatti
PAPÍR-ÍRÓSZER-AJÁNDÉK
boltunkba
sok új játék, díszcsomagoló ajándék érkezett.
Gyermek edzőcipők, (450 Ft)
Óvodai váltócipők, (360 Ft)
Nyári színes papucsok
(férfi-női-gyermek méretben)
Zoknik olcsó áron kaphatók.
Az iskolai tanév végére boltunkban
minden beszerezhető lesz, ami a gyermekeknek
az iskolakezdéshez szükséges
(táskák, füzetek, tollak, tolltartók stb.).
**Videotékánk továbbra is várja
a filmkedvelőket.**
Nyitva tartás:
minden nap (vasárnap is).
9-19 óráig
Szeretettel várunk minden kedves vásárlóinkat!

Tordasi Kishíró — Független kéthavilap

Kiadja: Tordas Község Önkormányzata
Szerkeszti: a szerkesztő bizottság
Tagjai: Márki Ferenc, Dr. Hamza Lászlóné
Számítógépes kiadványszerkesztés
MÁTRIX Kft. Székesfehérvár, Zichy liget 10.
Tel.: (22) 329-888
Megjelenik kéthavonta, 600 pld.-ban.
Készült: Duna-Print Kft.,
Dunaújváros, Gutenberg köz 2. F. v.: Farkas István